

Maatschappelijk rendement uit Zonneparken in Westerwolde

Op 20 maart 2019 is de beleidsnotitie Zonneparken en kleine windmolens vastgesteld door de gemeenteraad van Westerwolde. In de notitie staat dat maatschappelijk draagvlak bijdraagt aan de kansrijkheid van het ontwikkelen van duurzame energie en dat daarbij zowel omgevingsparticipatie als financiële participatie/compensatie een voorwaarde is. Om de omgevingsparticipatie te borgen is een uitgebreide maatwerkmethode ontwikkeld, deze wordt nu toegepast bij meerdere initiatieven.

U bent stakeholder voor een zonnepark-initiatief in de gemeente Westerwolde. Hieronder leest u over gedeeld lokaal eigenaarschap, de alternatieven hiervan en hoe deze maatschappelijk rendement kunnen opleveren voor Westerwolde.

Onder maatschappelijk rendement in deze leidraad verstaan we dat er waardevermeerdering wordt gerealiseerd voor het gebied, de leefbaarheid en de omwonenden op het gebied van duurzaamheid. Door lokaal eigendom of als dit niet lukt door financiële compensatie. Dit gaat dus niet om de landschappelijke inpassing van een park. We vinden het belangrijk dat niet alleen initiatiefnemers profiteren van de zonneparken maar dat de omgeving ook mee profiteert. Als het creëren van lokaal eigendom niet lukt is compensatie belangrijk om de maatschappelijke uitvoerbaarheid in een ruimtelijke procedure te borgen.

Wij vinden het belangrijk dat omwonenden en belanghebbenden kunnen meebeslissen en -profiteren in en van een grootschalig zonnepark project. Daarom streven we ernaar een lokaal eigenaarschap van een zonnepark van 50%. Dit is in lijn met het Klimaatakkoord.

Leidraad

We realiseren ons dat 50% eigenaarschap niet altijd haalbaar is. Daarom hebben we een 'optie B' ontwikkeld. Een leidraad voor waardevermeerdering van Westerwolde. Deze leidraad is gebaseerd op breed onderzoek waar de gemeente Westerwolde samen heeft opgetrokken met de provincie Groningen. Op basis van berekeningen van bestaande projecten en cijfers uit openbare stukken van onder andere ECN is een voorbeeld-businesscase gemaakt van een standaard zonnepark. Zie bijlage. Deze leidraad heeft drie doelen:

1. Meerwaarde voor omwonenden en omliggend gebied creëren

Wij vinden het belangrijk dat een zonnepark iets toevoegt aan het gebied, de leefbaarheid en voor de omwonenden. Als gedeeld lokaal eigenaarschap niet mogelijk is, dient er gecompenseerd te worden. Met deze compensatie kunnen huizen verduurzaamd worden of kan de leefbaarheid in hun buurt worden geoptimaliseerd. Ook kan de biodiversiteit in het omliggende gebied vergroot worden en/of culturele of recreatieve aspecten worden versterkt.

2. Economische en innovatie koppelkansen benutten

Als er een zonnepark gerealiseerd wordt willen we dat deze ontwikkeling aangegrepen wordt om andere ontwikkelingen te ondersteunen. Door kansen te koppelen, zijn ze van meerwaarde voor bijvoorbeeld de werkgelegenheid, innovatieve projecten en/of energieopslag. Denk aan een samenwerking met Afeer of een project met een onderwijsinstelling.

3. Vliegwieleffect aanjagen: Westerwolde Samen Verduurzamen

We staan met z'n allen voor een enorme opgave: Westerwolde samen verduurzamen. Daarom ontwikkelen we een fonds: Westerwolde Samen Verduurzamen. Met het geld uit dit fonds zetten we projecten op om Westerwolde te verduurzamen. De focus ligt hierbij op de woningvoorraad, omdat hier een hele grote uitdaging ligt. Maar er is ook ruimte voor andere projecten. Om invulling te geven aan het fonds willen we samen met energiecoöperaties, bedrijven, inwoners en andere organisaties

een fonds oprichten. Bij dit fonds zal de gemeente geen regie nemen. Het fonds zal in de komende tijd opgezet worden. Op die manier heeft de ontwikkeling van zonneparkprojecten in Westerwolde een vliegwieleffect op het verduurzamen van de hele gemeente. En kunnen veel mensen profiteren van de ontwikkeling van grootschalige zonneparken en blijven de revenuen niet alleen bij de projectontwikkelaars en grote bedrijven.

Overweging

Uit de oplegger blijkt dat de businesscase van een zonnepark behoorlijk ruimte biedt en dat een winsten van € 50.000 per MWp per jaar of meer normaal zijn. Uitgaand van het Klimaatakkoord (50% lokaal eigendom) zal de financiële bijdrage/compensatie per megawattpiek (MWp) kunnen uitkomen op € 25.000,- euro per jaar. Omdat een zonnepark ten behoeve van de financiering een bepaald rendement moet opleveren, achten we het niet realistisch om dit bedrag te vragen. Er zijn dan hoogstwaarschijnlijk geen partijen meer dit deze parken willen financieren. Daarom gaan wij ervan uit dat als er geen sprake is van lokaal eigendom er een substantieel deel van de winst ten goede komt van de doelen die gesteld zijn in de leidraad. Mocht er twijfel zijn over de businesscase van een ontwikkelaar, dan kan deze door een externe deskundige nagerekend worden.

Er wordt gerekend met een bijdrage gebaseerd op het opgestelde vermogen in MWp per jaar, over een looptijd van 15 jaar. Voordat de omgevingsvergunning kan worden aangevraagd moeten de afspraken zijn vastgelegd in een anterieure overeenkomst.

Grote zonneparken leveren vanwege de schaalvoordelen meer winst per MWp op dan de kleine(re) parken. Daarom wordt gewerkt met de volgende staffel:

Vermogen zonnepark	Vergoeding per MWp per jaar
0-5 MWp	€ 2000,-
6-20 MWp	€ 4000,-
21-50 MWp	€ 5000,-
>50 MWp	€ 6000,-

Lokaal eigendom

Voor het creëren van lokaal eigendom kan bijvoorbeeld samengewerkt worden met een energiecoöperatie. Als een initiatief lokaal eigendom heeft wordt dit aandeel in mindering gebracht op de compensatie.

Rekenvoorbeelden

Voorbeeld 1: Er wordt een zonnepark ontwikkeld van 20 MWp. 2 MWp wordt lokaal eigendom van een energiecoöperatie, dit is 20% van de in het Klimaatakkoord genoemde 50%. De compensatie wordt berekend op basis van 20 MWp (€ 4.000,- per MWp per jaar). Hierop wordt het percentage lokaal eigendom in mindering gebracht, zodat de compensatie € 3.200,- per MWp per jaar bedraagt. De compensatie voor het park is dus $20 \times € 3.200,- = € 64.000,-$ per jaar. Over de looptijd van 15 jaar is dit € 960.000,-. Bij dit zonnepark zijn kansen voor een smart grid voor omliggende woningen. Hier wordt een substantieel deel van de revenuen geïnvesteerd en de rest gaat naar het Fonds Westerwolde Samen Verduurzamen.

Voorbeeld 2: Bij een ander zonnepark wordt 60 MWp ontwikkeld. 10 MWp wordt lokaal eigendom van een energiecoöperatie, dit is 33,3% van de in het Klimaatakkoord genoemde 50%. De compensatie wordt berekend op basis van 60 MWp (€ 6.000,- per MWp per jaar). Hierop wordt het percentage lokaal eigendom in mindering gebracht, zodat de compensatie € 4.000,- per MWp per jaar bedraagt. De compensatie voor het park is dus $60 \times € 4.000,- = € 240.000,-$ per jaar. Over de looptijd van 15 jaar is dit € 3.600.000,-. Bij dit zonnepark zijn er kansen voor recreatie, werkgelegenheid en

verduurzaming van de huizen. Hier wordt een substantieel deel van de rekenen in geïnvesteerd en de rest gaat naar het Fonds Westerwolde Samen Verduurzamen.